

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007

Proba scrisă la MATEMATICĂ

PROBA D

Varianta ...015

Proba D. Programa M1. Filiera teoretică, specializarea Științe ale naturii; Filieră tehnologică, profil Tehnic, toate specializările

♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete
SUBIECTUL I (20p)

- (4p) a) Să se calculeze modulul numărului complex $\sqrt{3} + i$.
- (4p) b) Să se calculeze lungimea segmentului cu extremitățile în punctele $A(4, 1)$ și $C(1, 4)$.
- (4p) c) Să se calculeze $\sin \pi + \cos \pi$.
- (4p) d) Să se determine lungimea medianei din A în triunghiul ABC , dacă vârfurile acestuia sunt $A(2,4)$, $B(-3,5)$, $C(1,-3)$.
- (2p) e) Să se calculeze aria unui triunghi echilateral dacă perimetrul său este egal cu 12.
- (2p) f) Să se calculeze $\sin 105^\circ$, folosind eventual formula $\sin(a+b) = \sin a \cdot \cos b + \cos a \cdot \sin b$.

SUBIECTUL II (30p)
1.

- (3p) a) Să se rezolve în intervalul $(-\infty, 1]$ ecuația $\sqrt{1-x} = 2$.
- (3p) b) Să se calculeze suma rădăcinilor polinomului $f = X^3 + X + 1$.
- (3p) c) Să se rezolve în intervalul $\left(\frac{1}{2}, \infty\right)$ ecuația $\log_5 x = \log_5(2x-1)$.
- (3p) d) Să se rezolve în mulțimea numerelor reale ecuația $2^{2x+1} = 8^x$.
- (3p) e) Să se calculeze probabilitatea ca un element $n \in \{1, 2, 3, 4, 5\}$ să verifice relația $\log_2 n > 1$.

2. Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = e^x - x + 1$.

- (3p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (3p) b) Să se calculeze $\int_0^1 f(x) dx$.
- (3p) c) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x}$.
- (3p) d) Să se arate că funcția f este convexă pe \mathbf{R} .
- (3p) e) Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n + \sqrt{n}}{n - \sqrt{n}}$.

SUBIECTUL III (20p)

Se consideră matricele $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 4 \end{pmatrix}$ și $O_2 = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$.

- (4p) a) Să se calculeze determinantul și rangul matricei A .
- (4p) b) Să se determine matricele $X = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix}$, $X \in M_{2,1}(\mathbf{C})$ pentru care $A \cdot X = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}$.
- (4p) c) Să se găsească o matrice $B \in M_2(\mathbf{C})$, $B \neq O_2$ cu proprietatea $A \cdot B = O_2$.
- (2p) d) Să se calculeze produsul $C \cdot A$, unde $C = \begin{pmatrix} 2 & -1 \\ 2 & -1 \end{pmatrix}$.
- (2p) e) Să se găsească o matrice $D \in M_2(\mathbf{C})$, $D \neq O_2$, astfel încât $A \cdot D = D \cdot A = O_2$.
- (2p) f) Să se arate că, dacă matricea $X \in M_2(\mathbf{C})$ verifică relația $A \cdot X = X \cdot A = O_2$, atunci
- $$(A + X)^n = A^n + X^n, \forall n \in \mathbf{N}^*.$$
- (2p) g) Să se arate că dacă matricea $Y \in M_2(\mathbf{C})$ este inversabilă, atunci $A \cdot Y \neq O_2$.

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcția $f : (0, \infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \frac{1}{x^3}$ și se definesc șirurile $(a_n)_{n \in \mathbf{N}^*}$ și

$$(b_n)_{n \in \mathbf{N}^*}, a_n = f(1) + f(2) + \dots + f(n), b_n = a_n + \frac{1}{2n^2}, \forall n \in \mathbf{N}^*.$$

- (4p) a) Să se determine $\int f(x)dx$, $x \in (0, \infty)$.
- (4p) b) Să se arate că funcția f este strict descrescătoare pe intervalul $(0, \infty)$.
- (4p) c) Să se arate că șirul $(a_n)_{n \in \mathbf{N}^*}$ este strict crescător.
- (2p) d) Să se determine ecuația asimptotei spre $+\infty$ la graficul funcției f .
- (2p) e) Să se arate că $\frac{1}{(k+1)^3} < \frac{1}{2k^2} - \frac{1}{2(k+1)^2}$, $\forall k > 0$.
- (2p) f) Să se arate că șirul $(b_n)_{n \in \mathbf{N}^*}$ este strict descrescător.
- (2p) g) Să se arate că $1 \leq a_n < 1,22 \forall n \in \mathbf{N}^*$.

Varianta 015

SUBIECTUL I

- a) 2
- b) $3\sqrt{2}$.
- c) -1.
- d) $3\sqrt{2}$.
- e) $4\sqrt{3}$.
- f) $\frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4}$.

SUBIECTUL II

1.

- a) -3
- b) 0.
- c) 1.
- d) 1.
- e) $\frac{3}{5}$.

2.

- a) $e^x - 1$.
- b) $e - \frac{1}{2}$.
- c) 0.
- d) $f''(x) > 0, \forall x \in \mathbf{R}$. Deci funcția f este convexă pe \mathbf{R} .
- e) 1.

SUBIECTUL III

a) $\det A = 0 \Rightarrow \text{rang } A = 1$.

$$\text{b) } A \cdot X = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix} \Rightarrow \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_1 + 2x_2 \\ 2x_1 + 4x_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}.$$

$$\text{Obținem } \begin{cases} x_1 + 2x_2 = 0 \\ 2x_1 + 4x_2 = 0 \end{cases}$$

Fie $x_2 = a \in \mathbf{C}$. Atunci $x_1 = -2a$.

$$\text{Deci, } X = \begin{pmatrix} -2a \\ a \end{pmatrix}, a \in \mathbf{C}.$$

$$\text{c) Fie } B = \begin{pmatrix} -2 & -2 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}.$$

Atunci $AB = O_2$.

d) $C \cdot A = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} = O_2.$

e) Fie $D = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \in M_2(\mathbf{C}).$

Din $A \cdot D = \begin{pmatrix} a+2c & b+2d \\ 2a+4c & 2b+4d \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} = O_2.$

$$D \cdot A = \begin{pmatrix} a+2b & 2a+4b \\ c+2d & 2c+4d \end{pmatrix}.$$

Cum $A \cdot D = D \cdot A = O_2$, obținem

$$a+2c=0; \quad a+2b=0; \quad c+2d=0.$$

Rezultă $c = -\frac{a}{2}$. Dar cum $a+2b=0$, deducem $b = -\frac{a}{2}$ iar $c = \frac{a}{4}$.

Obținem $D = \begin{pmatrix} a & -\frac{a}{2} \\ -\frac{a}{2} & \frac{a}{4} \end{pmatrix}$. Alegem $a=4$, deci $D = \begin{pmatrix} 4 & -2 \\ -2 & 1 \end{pmatrix}$.

f) Arătăm prin inducție matematică.

Pentru $n=1$ este evidentă.

$$(A+X)^{n+1} = (A+X)^n(A+X) = (A^n + X^n)(A+X) = A^{n+1} + X^{n+1}, \text{ deoarece}$$

$$A^n X = X^n A = O_2.$$

g) Cum $Y \in M_2(\mathbf{C})$ inversabilă, atunci $\det Y \neq 0$.

Fie $Y = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}$; $\det Y = ad - bc \neq 0$.

Deci $ad \neq bc$.

$$AY = \begin{pmatrix} a+2c & b+2d \\ 2a+4c & 2b+4d \end{pmatrix}.$$

Presupunem prin absurd că $AY = O_2$. Atunci $a+2c=0; b+2d=0$.

Deci $a=-2c; b=-2d \Rightarrow Y = \begin{pmatrix} -2c & -2d \\ c & d \end{pmatrix}$. Dar $\det Y = -2cd + 2cd = 0$, contradicție cu

$\det Y \neq 0$.

Deci presupunerea făcută este falsă, atunci $A \cdot Y \neq O_2$.

SUBIECTUL IV

a) $\int f(x)dx = \int x^{-3}dx = -\frac{1}{2x^2} + C.$

b) $f'(x) = -\frac{3}{x^4} < 0, \forall x \in (0, \infty).$

Deci funcția f este strict descrescătoare pe intervalul $(0, \infty)$.

c) $a_{n+1} - a_n = f(n+1) > 0 \quad \forall n \in \mathbf{N}^*$.

Deci șirul $(a_n)_{n \in \mathbf{N}^*}$ este strict crescător.

d) $\lim_{n \rightarrow \infty} f(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{x^3} = 0$, deci $y = 0$ este asimptotă orizontală spre $+\infty$.

e) Inegalitatea este echivalentă cu $2k^2 < (k+1)^3 - k^2(k+1)$ sau $2k^2 < 2k^2 + 3k + 1$, evident adevărată $\forall k > 0$

f) Cum $b_{n+1} - b_n = \frac{1}{(n+1)^3} - \left(\frac{1}{2n^2} - \frac{1}{2(n+1)^2} \right) < 0, \forall n \in \mathbf{N}^*$,

obținem $b_{n+1} - b_n < 0, \forall n \in \mathbf{N}^*$, adică șirul $(b_n)_{n \in \mathbf{N}^*}$ este strict descrescător.

g) Cum $a_1 \leq a_n \Rightarrow 1 \leq a_n$.

Apoi $a_n < b_n \leq b_3 = 1,22, \dots$. Deci $a_n < 1,22, \forall n \geq 3$.

Dar $a_1 < a_2 < a_3 < 1,22$.

Rezultă $1 \leq a_n < 1,22, \forall n \in \mathbf{N}^*$.